

Sajtóhangok 1848-ból

rancsnokaóvást tesz azon vád ellen, mintha ő a lázadókat valami módon segítette volna. (Közlöny, 1848 június 18.)

*

A LORDOK HÁZÁNAK május 25-iki ülésében az alsó-házból felküldött zsidóemancipációs törvény javaslat elvetetett. A második olvasás Landsdowne marquis minisztertanácsi elnök által indítványoztatott. Beszédeiben, mellyel indítványát indokoló, elismeri, mikép ezen rendszabály, jóllehet ő felsége néhány legloyalisabb alattvalóinak érdekét illeti, még sem képes hasonló részvétet ébreszteni, mint a statuspolgári jogegyenlenségek megszüntelésére tett más ilyenmű rendszabályok. (Közlöny, 1848. június 22.)

*

FRANFURTBAN a nemzetgyűlés ma 27-kén az első határozatot hozta; kimondta tudniillik Németország egységét egy törvényhozó középponti hatalom alatt, mellynek végzéseit az egyes statusok minden további vitatás nélkül végrehajtani kötelesek legyenek. Hogy ezen határozatnak sikere lesz, ámbár a nemzetgyűlésnek kezeiben nincs a végrehajtó hatalom, mely a sikert biztosítsa, előre láthatni a porosz alkotmánytervezet azon pontjából, melly a német státusok leghatalmasb 's legönállóbbikának alaptörvényét Németország összes alkotmányának előre feltétlenül alárendeli. A német nemzetgyűlés, mint a német nemzetnek akarata 's választásából származott organum, Németország egysége 's politikai szabadságának megalapítására, nyilvánítja: „miszerint egyes német alkotmányok minden határozatai, mik az általa megalapítandó közalkotmánnyal összhangzásban nincsenek, egyedül ez utóbbi szerint tekintendők érvényeseknek azoknak addigi gyakorlata sértetlenül hagyván,” ezek a határozatnak szavai, melly, 600 közül alig husz szavazat híjával, egyértelműleg elfogadtatott. (Közlöny, 1848. június 18.)

*

KÖZLÖNY, hivatalos lap.

Miután a vésszel fenyegetett drága hon felsegéllésére a hű polgárok által hozott adakozások közt olly neműek is tétetnek, mellyek a honvédsereg ruházattal ellátására szánvák; a segedelemgyűjtésre kirendelt hatósági bizottmányok ezennel oda utasítatnak, hogy a készpénzen kívül teendők olytán adakozásokat, mellyek az önkéntesek toborzásával foglalkozó zászlóalj-kormányok által felruházás tekintetéből, elfogadhatóknak kijelentetnek — egyenesen ezen említett kormányoknak szolgáltassák át.

Kelt Budapesten, jún. 6. 1848.

a pénzügyi miniszter
Kossuth Lajos.

(KÖZLÖNY, 1848. június 8.)

RADECZKY tábornagy mantuai főhadiszállásáról május 30-káról tudósítást közöl a bécsi hadminisztériummal, mellyben jelenti: mikép u. hó 27-kén estve táborával Mantua felé indulván, működéseit megkezdé, 's ugyanott fáradt, de csatavágyó seregeivel 28-kán meg is érkezett.

Az alatt, Zobel ezredes parancsnoksága alatt egy dandárt rendelt, melly 28-kán estve, és 29-kén reggel az ellenség bal oldalán színtelt megtámadást tegyen, s az ellenséget tévedésbe hozván, táborának indulását fedezze.

Sikerült neki ez által egész erejével az ellenségnek legszélsőbb jobb oldalát megrohanni, mire 29-kén, a mantuai erősség fedezvén őt hátulról, a Mincion átkelt, 's a felhányt roppant sánczokat megkerülvén, azokat rá nézve ártalmatlanokká tette.

A tábor királyunk ő felsége névünnepeének előestvéjén Mantua előtt Curtatone-n az ellenségnek egy erősített állását megtámadta 's 3 óra kemény csata után bevette. Mintegy 2000 embert, ezek közt egy ezredet, 66 tisztet és egy egész nápolyi zászlóaljat elfogott, és 5 ágyút, 4 löporszekeket 's egy zászlót nyert zsákmányul. E győzelem következtében most a tábornagy az ellenség oldalán 's háta mögött a síkon szababban remél mozoghatni.

Különösen kitüntették magokat e csatában a hadi test parancsnoka Wratisslaw gr., Schwarzenberg hg., Strasoldo, Wohlgemuth, Clam, Lichtenstein tábornagok, Benedek ezredes és több mások. A tábor egész vesztesége 200—300 holt és sebesültből áll, köztük mintegy 40 tiszt. (Közlöny, 1848 június 10.)

*

ATHENI hírek szerint május 19-kéről a lázadások a kormány seregei által mindenütt elnyomattak, 's a lakosoknál épen semmi rokon-szenvre nem találtak. A török hadseregek főpa-

És ez alkalommal néhány szó hazánk lelkes hölgyeihez is; midőn a bátor férfiú nemes elszántsággal fegyvert ragad, és vérének életének földlődozásával kész kedves hazája védelmére; a honnak hű leányai szintén igen becses szolgálót teendének, ha nemükhöz illő munkákkal különösen fehérneműek varrásával könnyíteni fogják a hadseregnek mielőbbi elláthatását, mi által egyszersmind buzdítólag hatandnak a harczfiakra.

Az önkéntes sereg ruházatához megkívánt fehérneműek minőségéről az illető zászlóaljparancsnokságotól utasítást veendének.

A hon nem csak minden honfitól, de minden honleánytól is megvárja, hogy teljesítse kötelességét.

Márt. 28-kán este, bár esti 10 órakor érkezett meg, számosan várták a pozsonyi gőzhajó jöttét a pesti parton. Mindenki bizonyosnak tartá, hogy elvégre bizonyos hír jó; mi történik a had és pénzügyministeri tárczákkal. E hajó hozza Magyarország sorsát, mondók. És nem hozta, Degré Lajos, a pestmegyei bizottmány vasárnapdéli küldötte visszaérkezett, de csupán azon hírrel, hogy még nincs eldöntve a dolog. Az e pillanatban csöndes főváros, ismét forrongásba jó e hírre. (Pesti Hirlap, 1848. mártius 30.)

PESTI HIRLAP

Márt. 27-kén Kassa és Szenteseváros esatla-kozást és rokonszenyet tolmácsoló levei olvas-tattak fel a fővárosi bizottmányban. Kassa szin-tén választmányt nevezett. Őrseregét 600-al sza-porította s felfegyverzé. A nemzetőrségi jel és háromszínű kokárdák az egész országban visz-szahelyeztetnek ősi jogaikba.

Ugyanezen ülésben, melyben ezek felolvas-tattak, készült el azon proklamáció, mely lap-jaink tegnapelőtti számában megjelent.

Hat órakor a múzeum terén e felszólítás a nagy számmal összegyűlt nép előtt felolvasta-tott, s az által kitörő lelkesedéssel fogadtatott. Hasonló lelkesedés kísérte a választmány né-melley tagjainak, mint Vasvári, Perczel, Petőfi s másokpak a néphez tartott szónoklatait. — Meg-nyugtatólag hatott a kedélyekre a minisztérium felhatalmazott tagjainak azon tudósítása, mely-ben Rottenbiller alpolgármester értesítették, hogy a katonai parancsnok utasítva van 1000 darab fegyvernek azonnali kiadására. Továbbá

ígértetik, hogy ha több fegyverre szükség lesz, az iránt is rendelés fog tétetni. Végre a katonai parancsnok felszólítatják, jelentené ki, mennyi fegyver találtatik a főfegyvertárakban.

A nemzetőrség szaporítására az összeírások újra megkezdettek. Meg vagyunk győződve, hogy ott, hol a haza érdeke szól, az egyszerű felszólításnál egyébre nincs szükség. (Pesti Hir-lap, 1848. mártius 30.)

PESTI HIRLAP

Magyar Mihály könyvtáros is „A magyar forradalom napjai“ című munkát adand ki e napokban, arczképekkel, mellyek a mozgalom élén álló fiatal honfiakat, mint Petőfit, Jókait, Vasvárit, Bulyovszkit s többeket híven találva adandják vissza. A szöveget többen írják, mind-nyájan szemtanuk. Ára igen olcsó, s az arcz-képek külön is kaphatók lesznek.

Táncsics Mihály pedig jövő april elején kezdve a nép számára „Munkások ujsága“ című lapot ad ki.

Végül közöljük Kiss Károly nyugdíjazott kapitánynak hozzánk beküldött következő fi-gyelmeztetését.

A Pesti Divatlap f. hó 23diki számában ezt olvashatni:

„A nemzeti őrségre nézve eddig igen nagy akadályul volt az, miszerint a rendes katonaságból, sőt még a nyugdíjazott hadi tisztek kö-zül sem mert senki e szent hazai ügyben cselek-vőleg fellépni.“ Ez nem áll, mert figyelmeztető már több nap óta a nemzeti őrsereg rendezésé-vel magának a budai főhadkormányynak enge-delme mellett foglalatoskodik. Tehát merénylet nem volt szükség, hanem rendes útoni eljárás, mert a főhadkormány senkit, ha csak valakit hivatalos okok nem gátolnak, a nemzeti őrség kiképzésébeni részvétől el nem tilt, csak az útját kell tudni, mit tudni pedig minden szolgáit ka-tonának kell. Pesten, mártius 24-én 1848. Kiss Károly, nyugdíjazott kapitány, m. académiái r. tag. (Pesti Hirlap, 1848. mártius 31.)

POROSZORSZÁG.

Berlin. Márt. 13-án

este forradalmi mozgalmak történtek a váro-sban. A királyi lak előtt katonaság állítottatott fel; a népet vasasok siettek szétszórni; valami 20—30.000 ember gyűlt össze a vadaskertben s a tömeg jóformán csak ekkor kezdett poli-tikai jelleget fölvenni. Innen a királyi lak-hoz indult a nép, s kiáltozta az ablakok alatt: szabadság! sajtószabadság! egyszersmind gu-nyolta az ott levő katonaságot és kövekkel dobálta. A nép nem soká iszonyú tömegre növekedett, s a királyi lak előtti téren kívül ellepte az egész hárs-utcát. Itt-ott katonaságra talált, mellyet széttaszí-gált. Lövések és lánca-szúrások által néhány ember a nép közöl megsebesítettett, mind e mellett a moz-galom még nem nyert teljesen komoly jelle-met, mert a nép fegyvertelenül levén, védeni

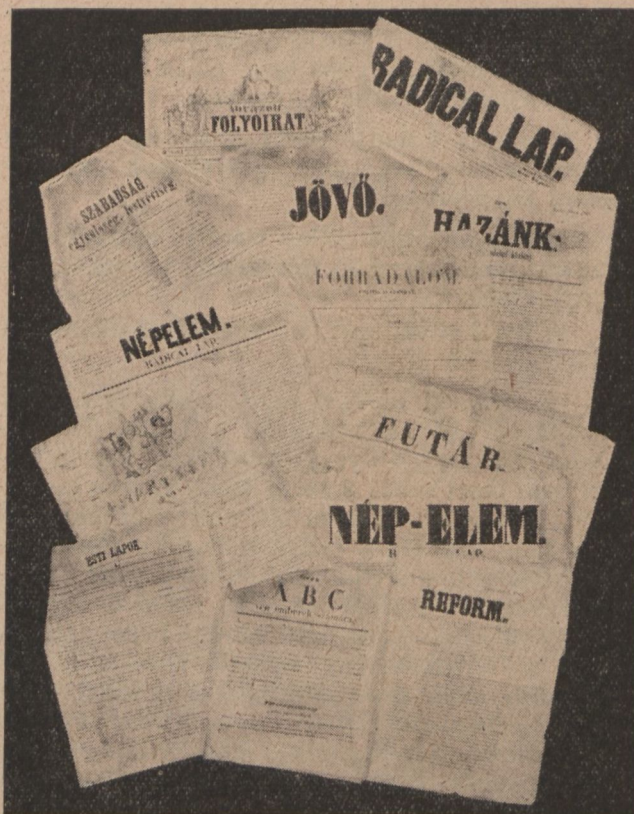

alig, támadni pedig éppen nem volt képes, 10 órakor némileg csend lőn. — Bizonytalan hír szerint a porosz király elüzetett. Ha még az orosz czáron történnék valami, Európa meglehetősen meg lenne tisztázva.

Eddig még csak Porosz és Szász országban nincs, Németországban teljes sajtósabadság. (Pesti Hírlap, 1848. március 24.)

BUDAPESTI HIRADÓ, 1848. Martius 11.

A francia forradalom híre nálunk rendkívül fölízgatá azok kedélyét, kiknek bankjegyeik vannak; több ember beszélé nyilvános helyeken, hogy három forintjával is örömet adná ötös

bankjegyeit, csak venné valaki. Természetes, hogy illy nyilatkozatok nagy aggályt okoztak, és márt. 3-kán már alig lehetett boltot lelni, hol a bankjegyeket elfogadták volna, 5-én vasárnap pedig a szakadó zápor és szélvész daczára több ezer ember jelent meg Budán a várban, a bankhivatal előtt, bankjegyeinek ezüstre váltását sürgetve, mi természetesen minden vonakodás nélkül szokás szerint teljesítették, azon czélszerű megszorítással, miszerint kétszáz forintnál na-

gyobb összeg egyszerre ugyanazon egyéntől nem fogadtatott el, hogy a többieket is ki lehessen elégíteni, mert a Szentháromság-tér lepve volt emberekkel, kik mind váltani akartak. (Buda-pesti Híradó, 1848. martius 11.)

BUDAPESTI HIRADÓ.

A honatyák két heti pihenés után jan. 7-én ismét összeülendnek. — Az országgyűlési szállásokról tegnap közölt adatok kiegészítéseül, idejegyezzünk némellyeket, de nem mind hiteleseket, miután Magyarországon azon jó szokás van, hogy biztos adatokat valamely közérdekű tárgy körül az illetők lelkiismeretesb eljárása is ritkán képes kisütni. Jelen országgyűlésen a felső táblán ülnek az egyházi (kath. és gör.) rendből: érsekek, megyés és választ. püspökök, sz.-mártoni főapát és jászói prépost 31, a világitól: az ország zászlósai, főispánok, fiúmei kormányzó, Horvátorsz. követe és mágnások 221, a felső tábl. összesen 250. Az alsó táblán ülnek: kir. tábla, horvátországi követek, apátok, prépostok, kápt., megyei, kerületi, városi követek, turopolyai gróf, és jelen nem levők követei, összesen 380, s így a két táblán 620an. A cancellária, hét-személyes tábla, kamara, kir. ügyigazgatóság, és nádori iroda személyzete, a kir. táblai hivatalnokokkal, összesen 75; a megyei, ker. és városi ifjúságot, egy hatóságra középszámítással 8 véve van megye, mely 24et küldött, míg másik csak 2), 1000 egyéb az országgyűlésre jött magános vagy hivataloskodó tisztesséket kereksszámmal 800 főre teheti. E szerint az országgyűlésre kereksszámmal érkeztek 2500an. (Budapesti Híradó, 1848. január 5.)

ÉLETKÉPEK.

Múlt kedden tartották a szerbek nemzeti táncvígalmukat fővárosunkban. Mi a nemzeti-ség szeretetét mindenkiben becsüljük, még ha elleneink volnának is azok. S bár mi nyelven is imádja valaki az istent, bármilyen néven nevezze is a hazát, ha velünk egy földön él, testvérünknek nevezzük őt és tudjuk szeretni. Gyűlöljük azt, ki ami vérünkbeli való vér, s mégis minket üldöz; ki e hon napfényénél nőtt fel, e nép izzadságából lett úrrá, s mégis ellene önhonának, mégis a külföld majma, ki önhonában az idegen szerepét akarja játszani, ki ön édesanyját megtagadja, gyűlöljük a magyart, a ki nem magyar; de tisztelet becsület azoknak, kik anyanyelvöket s nemzetiségük eszméit megóva, a túlnyomó idegen elem között is összetartanak. (Életképek, 1848. február 20.)

Keljen fel a nép tömegestül 's irtsa ki hazánk szent földjéről a zsarnok ellenséget!

Gödöllő, 1848. április 8.

KOSSUTH

*A magyar név megint szép lesz,
Méltó régi nagy híréhez . . . . .*

1948

